

Omgevingswet: kansen of risico's?

Tekst: Franca Damen - advocaat bij Kneppelhout & Korthals Advocaten - www.kneppelhout.nl

Beeld: Twan Wiermans

Naar verwachting treedt in 2019 de Omgevingswet in werking. Deze wet bevat een bundeling van alle regels over de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu en natuur. In het kader van de Omgevingswet krijgen overheden meer bestuurlijke ruimte, zodat zij het omgevingsbeleid kunnen afstemmen op de behoeften en doelstellingen van het eigen gebied. Biedt de Omgevingswet daarmee kansen of risico's voor ondernemers?

Om deze vraag te beantwoorden, wordt eerst een toelichting gegeven op een paar belangrijke onderdelen van de Omgevingswet. Als de Omgevingswet in werking treedt, moeten gemeenten voor hun gebied een omgevingsplan vaststellen. Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan en bevat regels over de fysieke leefomgeving. Daarmee krijgt een omgevingsplan een bredere reikwijdte dan een bestemmingsplan. Terwijl een bestemmingsplan alleen gaat over de indeling en bouw- en gebruiksmogelijkheden van ruimte (ruimtelijke ordening), gaat een omgevingsplan bijvoorbeeld ook over milieu en natuur (fysieke leefomgeving). Hierdoor kunnen in een omgevingsplan ook regels over milieuruimte worden vastgesteld. Daarvoor kunnen algemene regels worden vastgesteld (bijvoorbeeld een algemene norm voor geluid), maar ook regels per locatie (bijvoorbeeld een emissieplafond per locatie).

Instructieregels

In een omgevingsplan moeten gemeenten zich houden aan zogenaamde instructieregels. Deze regels bevatten normen voor bepaalde belangen waaraan lagere overheden zich bij besluitvorming moeten houden. Zo kan het Rijk instructieregels vaststellen waaraan provincies en gemeenten zich moeten houden, en de provincie regels waaraan gemeenten zich moeten houden. Op rijksniveau worden instructieregels vastgesteld om de gezondheid en het milieu te beschermen. De instructieregels gaan onder andere over luchtkwaliteit (waaronder fijnstof), geur en geluid. Als we de instructieregels voor geur als voorbeeld nemen, dan blijkt dat deze op hoofdlijnen hetzelfde zijn als de regels uit de Wet geurhinder en veehouderij. Gemeenten kunnen echter bepalen dat bijvoorbeeld ook andere geuren in de beoordeling moeten worden betrokken. Dat kan tot de conclusie leiden dat de cumulatie van geurbelasting onacceptabel is en dat daardoor een dierenverblijf of een geurgevoelig gebouw niet kan worden toegestaan.

Omgevingswaarden

Een omgevingsplan kan ook omgevingswaarden bevatten. Dat zijn normen waarin wordt vastgelegd wat de gewenste staat of kwaliteit is van een onderdeel van de fysieke leefomgeving. Omgevingswaarden kunnen niet alleen door gemeenten (in een omgevingsplan) worden vastgesteld, maar ook door provincies en het Rijk. Op Rijksniveau worden (vooral nog) alleen omgevingswaarden vastgesteld voor luchtkwaliteit en water. Lagere overheden zijn bevoegd om afwijkende (strengere) en aanvullende omgevingswaarden vast te stellen. Dat betekent dat gemeenten bijvoorbeeld ook geur als omgevingswaarde kunnen aanmerken en daarvoor regels kunnen vaststellen.

Een omgevingswaarde schept verplichtingen voor de overheid die de omgevingswaarde heeft vastgesteld. Als een gemeente bijvoorbeeld geur heeft aangemerkt als omgevingswaarde, is de gemeente verplicht om geur te monitoren en om een programma met maatregelen op te stellen als sprake is van een dreigende overschrijding. Burgers en bedrijven krijgen pas te maken met een omgevingswaarde als de gemeente deze doorvertaalt naar regels die in een omgevingsplan aan activiteiten worden gesteld. Dat kunnen bijvoorbeeld regels zijn die grenzen stellen aan de emissies op een bepaalde locatie.

Kansen of risico's?

Doordat lagere overheden ruimere bevoegdheden krijgen om lokaal maatwerk toe te passen, kan dit zowel kansen als risico's bieden. Dat zal naar verwachting met name afhankelijk zijn van de politieke wensen. Door deze bevoegdheden voor lokaal maatwerk bestaat een risico voor regionale verschillen en een afnemende mate van gelijk speelveld. ←

De Omgevingswet geeft lagere overheden de mogelijkheid om bepaalde eisen te prioriteren, waardoor er regionaal een verschil kan ontstaan in ambitie.